

Klachtnummer: 160204.01

Beslissing van de Klachtencommissie van het Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media (NICAM)

in verband met de klacht van

xxxx, wonende te xxxx, hierna te noemen: klager

tegen

xxxx, exploitant van de zender xxxx gevestigd te Hilversum hierna te noemen: de omroep,

met betrekking tot de

Audiovisuele productie: de aflevering met de titel 'het ongewenste konijn' van het televisieprogramma '**Rambam**', uitgezonden op 4 februari 2016 om 10.55 uur, hierna te noemen: het Programma.

1. De procedure

Klager heeft op 4 februari 2016 een klacht ingediend over het Programma.

De voorzitter van de Klachtencommissie heeft de klacht op formele aspecten getoetst en bepaald dat de klacht voorshands in behandeling kan worden genomen.

De omroep heeft op 3 maart 2016 verweer gevoerd. Dit verweer is doorgestuurd naar klager.

De Klachtencommissie heeft de klacht behandeld in haar zitting van dinsdag 15 maart 2016. Partijen hebben geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid hun standpunten mondeling op de zitting toe te lichten.

2. Het Programma

In het Programma onderzoekt een groep televisiemakers op experimentele wijze uiteenlopende kwesties. In deze aflevering wordt onderzocht wat het lot is van konijnen in dierenwinkels die niet worden verkocht.

3. De classificatie

Filmdistributeurs en omroepen classificeren hun producties zelf aan de hand van een door de Wetenschapscommissie van Kijkwijzer ontwikkelde vragenlijst met de criteria van Kijkwijzer.

De omroep heeft het programma op 14 januari 2016 geclassificeerd met behulp van het op dat moment geldende classificatieformulier en is uitgekomen op de classificatie 'alle leeftijden' met een waarschuwing voor grof taalgebruik middels het grof taalgebruik pictogram (schreeuwend mannetje).

4. De klacht

Klager vindt het ongepast dat er om 10.55 uur, wanneer er kleine kinderen naar de televisie aan het kijken zijn, wordt getoond wat er met deze dieren (de konijnen) gebeurt. Zo worden er aabare dieren gevoerd aan dieren in de dierentuin en worden er konijnen voor de slacht afgeleverd bij een snackwagen.

5. Het verweer

In het verweerschrift voert de omroep het volgende aan.

Deze aflevering gaat over 'het ongewenste konijn'. In de uitzending wordt uitgezocht wat er gebeurt met konijnen die niet worden verkocht in de dierenwinkel. Er komen wel enkele dode konijnen voor in de uitzending, maar in geen enkel geval zie je hoe die dieren zijn overleden. In ieder geval niet met geweld. Er wordt wel gesproken over de wijze waarop deze konijnen gedood worden. Ook zie je in beeld hoe twee dode konijnen gevoerd worden aan leeuwen in de dierentuin. Dit kan echter niet beschouwd worden als geweld tegen dieren want deze dieren zijn al dood en er wordt respectvol met de dieren omgegaan. Ook wordt er respectvol over de dieren gesproken. In het begin van de uitzending is er een fragment met piepende konijnen in een hok. Er wordt gezegd dat dat het geluid is van konijnen die pijn lijden maar in de ogen van de omroep is er geen sprake van 'zeer ernstig lijden'. De omroep begrijpt dat deze uitzending door sommige ouders als 'niet fijn' wordt ervaren maar deze aflevering is volgens de omroep zeker niet schadelijk (op geen enkel punt te scoren) en dus 'alle leeftijden'. Zo is de aflevering ook geclassificeerd.

De omroep concludeert dat de aflevering van het Programma niet in strijd is met de reglementen van het NICAM nu de omroep door middel van de Kijkwijzerclassificatie voldoende en juiste informatie heeft gegeven over de te verwachte inhoud van het programma.

5. Reactie klager

Klager geeft in reactie op het verweerschrift schriftelijk kort gezegd het volgende aan.

Klager begrijpt niet dat de omroep in haar verweer niet ingaat op het einde van de aflevering waar de snackwagen te zien is waar konijnen naartoe kunnen worden gebracht om direct te worden geslacht. Klager vindt dit schokkend voor kinderen.

6. Het oordeel van de Klachtencommissie

De Klachtencommissie stelt vast dat de klacht in behandeling kan worden genomen en overweegt daarover als volgt.

Schadelijkheid/geschiktheid

De Klachtencommissie merkt allereerst op dat het doel van Kijkwijzer is ouders en opvoeders te informeren over voor kinderen mogelijk schadelijke elementen in een programma of film. Binnen het systeem van Kijkwijzer worden zes categorieën onderkend, die mogelijk schadelijke gevolgen hebben voor jeugdige kijkers: geweld, angst, seks, grof taalgebruik, drugs- en alcoholgebruik en discriminatie. Kijkwijzer gaat over mogelijke schadelijkheid en geeft geen indicatie over geschiktheid, normen

en waarden of thematiek. Bij het beoordelen van een programma met de criteria van Kijkwijzer wordt in de meeste gevallen gekeken naar wat zichtbaar in beeld is gebracht.

Uitzendtijden

Voor de uitzending op televisie is een bij het NICAM aangesloten omroep gebonden aan uitzendtijden. Deze zijn vastgelegd in het Deelreglement Televisie. Volgens artikel 3 van dit reglement zendt een omroep een programma met de leeftijdsclassificatie 12 jaar niet uit tussen 06.00 en 20.00 uur en een programma met de leeftijdsclassificatie 16 jaar niet tussen 06.00 en 22.00 uur. Programma's met de classificatie 'alle leeftijden', 6 jaar en 9 jaar mogen de hele dag worden uitgezonden.

De vragenlijst

Om de classificatie van het Programma vast te stellen, past de Klachtencommissie het huidige classificatieformulier toe op het Programma. De onderhavige klacht heeft betrekking op de categorieën geweld en angst. De Klachtencommissie overweegt daarover als volgt.

Geweld

In de inhoudscategorie geweld gaat het om de vraag 2.2.1. In deze vraag en de toelichting is het volgende vermeld: 'Komen in de productie één of meerdere vormen van fysiek geweld voor?'

Onder fysiek geweld wordt al het geweld verstaan dat door levende wezens met menselijke eigenschappen (zoals het vermogen tot spreken) willens en wetens wordt toegebracht aan andere levende wezens met menselijke eigenschappen. Een enkele duw of corrigerende tik, niet bedoeld om schade toe te brengen, wordt niet gescoord.

De Klachtencommissie is met de distributeur van oordeel dat in het Programma geen geweld voorkomt zoals bedoeld in deze vraag. Vraag 2.2.1. dient derhalve met 'nooit' te worden beantwoord. De overige vragen in deze inhoudscategorie zijn niet van toepassing.

De beantwoording van voornoemde vragen leidt tot de classificatie 'alle leeftijden' voor geweld.

Angst

De Klachtencommissie is van oordeel dat in de inhoudscategorie angst vraag 3.0.1 'Komen er angstwekkende beelden voor in de productie zoals genoemd in de angstcategorie?' met '1 keer of vaker' moet worden beantwoord.

Zeer ernstig lijden

In vraag 3.2.1. en de toelichting is het volgende vermeld: 'Komen er mensen, mensachtigen of dieren voor die zichtbaar of hoorbaar zeer ernstig lijden?'

Bij zeer ernstig lijden gaat het om zichtbaar of hoorbaar zeer ernstig lijden als gevolg van een extreem aangrijpende ervaring. Het zeer ernstige lijden van het slachtoffer moet de indruk geven dat hij/zij iets verschrikkelijks doormaakt en een centrale rol spelen in de scène. Zeer ernstig lijden kan meer of minder expressief worden geuit. Het is af te leiden aan gelaatsuitdrukkingen, kermen, huilen, krijsen of zweten.

Het zeer ernstig lijden heeft te maken met de dood of dreigende dood van het slachtoffer zelf of van anderen in de omgeving.

De Klachtencommissie kan zich vinden in het verweer van de omroep dat niet gezegd kan worden dat het piepen van de konijnen in het hok dient te worden aangemerkt als 'zeer ernstig lijden' als bedoeld in deze vraag. Immers er kan niet met zekerheid gezegd worden dat het geluid het gevolg is van een extreem aangrijpende ervaring en dat zij piepen omdat ze iets verschrikkelijk doormaken. De Klachtencommissie beantwoordt vraag 3.2.1. derhalve met 'nooit'.

Fysiek geweld tegen kinderen of dieren

In vraag 3.11.1 en de toelichting staat het volgende vermeld: 'Komen er beelden van fysiek geweld tegen kinderen of dieren voor?'

Voorbeelden van fysiek geweld zijn: slaan, schoppen, aan oren trekken, opsluiting in kleine of donkere ruimtes en het verscheuren door dieren.

Anders dan de omroep is de Klachtencommissie van mening dat deze vraag met '1 keer of vaker' dient te worden beantwoord. In een scène is namelijk te zien hoe het kopje van een konijn met een bijl wordt afgehakt. Wat de scène met de snackwagen betreft, merkt de Klachtencommissie nog op dat in deze scène geen beelden van konijnen die geslacht worden, zijn te zien. Binnen het Kijkwijzersysteem gaat het om hetgeen zichtbaar in beeld is gebracht. In de scène met de snackwagen wordt alleen gesproken over het slachten van konijnen.

De beantwoording van bovengenoemde vragen leidt, anders dan de classificatie van de omroep, tot de classificatie 9 op basis van angst.

De overige inhoudscategorieën zijn op het programma niet van toepassing.

De classificatie van deze aflevering van het Programma dient naar het oordeel van de Klachtencommissie derhalve uit te komen op 9 jaar vanwege angst. Dat betekent dat de aflevering op het tijdstip dat deze werd uitgezonden, uitgezonden mocht worden, maar dat daarbij een andere classificatie en het pictogram angst had moeten worden getoond

Gelet op het hiervoor overwogene beslist de Klachtencommissie als volgt.

7. De beslissing van de Klachtencommissie

Gegronde klacht

De Klachtencommissie acht de klacht **gegrond**. De classificatie van het Programma dient uit te komen op **9 jaar op basis van angst**.

Aanpassing classificatie

Volgens artikel 13.1 sub a. kan de Klachtencommissie bij een (deels) gegronde klacht de opdracht geven binnen een door de Klachtencommissie aan te geven termijn over te gaan tot (her)classificatie en alle aan de uitkomst verbonden

N I C A M

maatregelen te nemen. Gelet hierop besluit de Klachtencommissie dat de omroep binnen vier weken na dagtekening van deze uitspraak de door de Klachtencommissie aangegeven classificatie zelf alsnog door middel van het invullen van het classificatieformulier dient in te voeren in de database van het NICAM.

Boete

De Klachtencommissie gaat conform artikel 13 lid 1 onder C Klachtenreglement over tot het opleggen van een boete aan de omroep. Bij de berekening van de onderhavige boete gaat de Klachtencommissie uit van de Sanctierichtlijn van 31 maart 2014. Daarbij is van belang dat in eerdere uitspraken, onder andere Pauw en Witteman (klachtnummer 131202.03), De Wereld Draait Door 3 (klachtnummer 110919.02) en de promo van de Social Club (klachtnummer: 140422.01) klachten jegens de omroep met betrekking tot deze zender gegrond zijn verklaard en de laatste klacht niet langer dan vijf jaar geleden is gegrond verklaard.

De onderhavige overtreding valt binnen de categorie A 'Inhoudelijke overtredingen'; De aflevering is onjuist geclassificeerd. De omroep is een landelijk opererende omroep, waarvoor elk punt € 1.000, - is. Nu er sprake is van twee leeftijdscategorieën in de categorie angst is er sprake van 2 punten. Voor Beklaagde zou de boete derhalve uitkomen op € 2.000, -.

In bovengenoemde Sanctierichtlijn staat opgenomen dat de Klachtencommissie de mogelijkheid heeft een correctiefactor toe te passen. Afhankelijk van de mate van verwijtbaarheid kan de correctiefactor naar boven dan wel naar beneden worden bijgesteld. De Klachtencommissie ziet geen aanleiding voor het toepassen van de correctiefactor.

Conclusie boete

De boete voor de omroep bedraagt € 2.000, -.

Het hierboven genoemde bedrag dient door de omroep binnen 30 dagen na factuurdatum te worden voldaan. De factuur wordt separaat toegezonden.

Beroep

Partijen hebben de mogelijkheid tegen deze uitspraak beroep aan te tekenen bij de Commissie van Beroep van het NICAM, voor zover zij in het ongelijk zijn gesteld. Het beroepschrift dient binnen vier weken na dagtekening van de uitspraak van de Klachtencommissie schriftelijk bij de secretaris van de Commissie van Beroep te worden ingediend. Het adres luidt: NICAM, Commissie van Beroep, Postbus 322, 1200 AH Hilversum.

Hilversum, 11 april 2016